بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު

ފަޞިއްލާ ނިމުނުގޮތް

3197-CVC-2023

ޑިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަބްދުﷲ ސަޢީދު

އިލްތިޒާމު އޮންނަ ބާވަތުގެ ދަޢުވާ

ޙުކުމްކުރި ޤާޟީ

ޤާޟީ ޢާއިޝަތު ޢަޒުމާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު

ނިމުނު ތާރީޚު

04 މުޙައްރަމް 1446

10 ޖުލައި 2024

ދައުވާކުރާ ފަރާތް

ފިއުލް ސަޕްލައިސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-0170/2011

ދައުވާލިބޭ ފަރާތް

ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު

ހޯދަޑު. ހިތަގެ / ޏ. ފުވައްމުލައް

އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A004286

ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ތާރީޚު

10 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1445

25 އޮކްޓޫބަރު 2023

ދައުވާގެ ޚުލާޞާ

މިއީ، ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-0170/2011) އާއި ހޯދަޑު. ހިރަގެ / ޏ. ފުވައްމުލައް، އަބްދުﷲ ސަޢީދު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A004286) އާދެމެދު ވެފައިވާ އެގްރިމެންޓްގެ ދަށުން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ތެޔޮ ފޯރުކޮށްދިނުމުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާތީ، މަސައްކަތާ މުދަލާ ހިދުމަތުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި 763,519/91ރ (ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ނަވާރަ ރުފިޔާ / ނުވަދިހަ އެއްލާރި) ހޯދުމަށާއި، ފައިސާ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި އަރާފައިވާ 8,954,322/06ރ (އަށްމިލިއަން ނުވަލައްކަ ފަންސާސް ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ބާވީސް ރުފިޔާ / ހަ ލާރި) އާއެކު ޖުމްލަ 9,717,841/97ރ (ނުވަމިލިއަން ހަތްލައްކަ ސަތާރަހާސް އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް އެއްރުފިޔާ / ނުވަދިހަ ހަތްލާރި) އަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ އަތުން ހޯދުމަށް، ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދައުވާކޮށް ހުށަހެޅުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

1. ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން އަބްދުﷲ ސަޢީދު އަށް ވިއްކާފައިވާ ތެލަށް ދައްކަންޖެހޭ 763,519/91ރ (ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ނަވާރަ ރުފިޔާ / ނުވަދިހަ އެއްލާރި) އާއި ފައިސާ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި އަރާފައިވާ 8,954,322/06ރ (އަށްމިލިއަން ނުވަލައްކަ ފަންސާސް ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ބާވީސް ރުފިޔާ / ހަ ލާރި) އާއެކު ޖުމްލަ 9,717,841/97ރ (ނުވަމިލިއަން ހަތްލައްކަ ސަތާރަހާސް އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް އެއްރުފިޔާ / ނުވަދިހަ ހަތްލާރި) އަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ އަތުން ހޯދުމަށް، ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދައުވާކޮށްފައިވެއެވެ.

ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަރުވާ

2. ދައުވާކުރާ ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެދެނީ، އަބްދުﷲ ސަޢީދު އަށް ވިއްކާފައިވާ ތެލަށް ދައްކަންޖެހޭ 763,519/91ރ (ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ނަވާރަ ރުފިޔާ / ނުވަދިހަ އެއްލާރި) އާއި ފައިސާ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި އަރާފައިވާ 8,954,322/06ރ (އަށްމިލިއަން ނުވަލައްކަ ފަންސާސް ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ބާވީސް ރުފިޔާ / ހަ ލާރި) އާއެކު ޖުމްލަ 9,717,841/97ރ (ނުވަމިލިއަން ހަތްލައްކަ ސަތާރަހާސް އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް އެއްރުފިޔާ / ނުވަދިހަ ހަތްލާރި) ދައުވާލިބޭ އަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ކިބައިން ހޯދުމަށްކަމަށް ދައުވާ ފޯމުން ބެލުމުން އެނގެއެވެ.

ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް ކޮށްދިނުމަށް އެދުމުން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް ކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު އަދި ބެލުނު އިޖުރާއަތުތަކަށް ތަބާވެފައިވުން

3. މިޤަޟިއްޔާއިން އަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ރައްދުވާގޮތަށް ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުވާ ފޯމާއި، ދައުވާ ފޯމާއިއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް އަބްދުﷲ ސަޢީދު އަށް 15 ޖަނަވަރީ 2024 ވަނަ ދުވަހު ރައްދުކުރެވިފައިވެއެވެ.

4. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[1] ގެ 103 ވަނަ މާއްދާގައި، ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދައުވާ ލިބުމުން ރައްދުކުރަންވާނީ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުވާއަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ރައްދުދޭން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދައުވާ ލިޔުމާއި ލިޔުންތައް ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކޮށްފައިވިނަމަވެސް، 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން، ދައުވާ ލިޔުމާއި ބަލައިގަތްކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން އަދި ދައުވާއަށް ރައްދުއެއްވެސް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

5. ދައުވާގައި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ކިބައިން ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ 763,519/91ރ (ހަތްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސްތިން ހާސް ފަސްސަތޭކަ ނަވާރަ ރުފިޔާ / ނުވަދިހަ އެއްލާރި) ކޯޓުން މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފިއުލް ސަޕްލައިސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަށް ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް އަންގައި، މި މައްސަލަ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށް ދިނުމަށް އެދި ދައުވާކުރާ ފިއުލް ސަޕްލައިސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން 04 ޖޫން 2024 ވަނަ ދުވަހު "ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ފޯމު"[2] މިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

6. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[3] ގެ 112 ވަނަ މާއްދާގައި، “ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ ޙުކުމް” ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދައުވާއާ ޖަވާބުދާރީވުމަކާނުލާ، ދައުވާގެ ދިފާޢުގެ ހުށަހެޅުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ދައުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅައިނުދާ ޙާލަތުގައި، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަކާ ނުލައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އިތުރު ނޯޓިސެއް ދިނުމަކާ ނުލައި، އެ މައްސަލަ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ނިންމައި ކުރާ ޙުކުމަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

7. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުމުގެ ޝަރުޠުތައް އިސްވެ ބުނެވުނު ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިގެން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރެވޭނީ 02 (ދެ) ޙާލަތެއް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ؛

(ހ) ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދައުވާއާ ޖަވާބުދާރީވުމަކާނުލާ، ދައުވާއާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅައިނުދިނުން ނުވަތަ
އެ ދައުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅައިނުދިނުން؛ އަދި

(ށ) އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވުމެވެ.

އަދި އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދައުވާގެ ދިފާޢެއް ހުށަހަޅައިނުދާ ޙާލަތުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރެވޭނީ، ދައުވާ ލިބުމާ ބެހޭ އެކަން ލިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިވިނަމަވެސް، ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

8. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާއިރު ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 117 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ

(1) ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާ؛

(2) ފައިސާގެ އަދަދު ކޯޓުން ކަނޑައެޅެންޖެހޭ ދައުވާ؛

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

[2] ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2022/R-105 (ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 26.

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

(3) މުދާ ފޮރުކޮށްދިނުމާގެ ދައުވާއެއްގެ ތެރެއިން، މުދާ ފޮރުކޮށްދިނުމުގެ ބަދަލުގައި މުދަލުގެ އަގު ދެއްކުމުގެ އިލްތިމާސް ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދައުވާ ފޮނުވުމުގައި ދިފާޢުވާ ދައުވާ؛

(4) އަދި މިއަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ވުރެ ގިނަ ފަރާތް ހިމެނޭ ދައުވާތަކާއި ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

9. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ ދައުވާއަކީ ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާއެއްނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާއިރު، އެ ހުށަހެޅުމުގައި؛

(1) އަދާކުރަން އޮތް ދަރަނީގެ ޖުމުލަ އަދަދު ދައްކައި ހުށަހެޅުމުގެ ތާރީޚު؛ ނުވަތަ

(2) އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކަކަށް ބަހާލައިގެން ފައިސާ ދައްކާނެ ގޮތާއި މުއްދަތު؛

އެނގެން އޮންނަންވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާގެ ހުށަހެޅުމުގައި ޖެހިގެން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް ކުރާނަމަ، އެ ޙުކުމް ކުރާނީ، ދަޢުވާކުރާފަރާތުން ބަޔާންކުރި ފައިސާގެ އަދަދުގެ ތެރެއިން، ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ބަޔާނުގައި ނުވާ ދައުވާގެ އަދަދުގައި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތަކާއި އަންނަނިވި ގޮތަށް ނިންމައިދިނުމަށްކަމާއި، އެއީ، (1) ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގައި ފައިސާ ދައްކަން ނުވަތަ ހުށަހަޅާ ޝަރުޠުތަކުގައި ދައްކަން ނުވަތަ؛ (2) ހުށަހެޅުމުގައި ފައިސާ ދައްކަން ޚިޔާރުކުރެވޭ ނުވަތަ ޝަރުޠު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނަމަވެސް ވަކިން ފައިސާ ދައްކަމުންދާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

މައްސަލާގެ ނިޔާ

10. މިމައްސަލައަކީ ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 112 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމް ކުރަންޖެހޭ، އެ މާއްދާގައި މިފަދަ ނިންމުމަކީ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ޙުކުމް ކުރެވޭ. ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާކުރާ ދައުވާގެ ސާބިތުވާގޮތުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާއާއި 118 ވަނަ މާއްދާގައިވާގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައެޅިފައިނުވާތީއެވެ.

11. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް ކުރުމަށް މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ހޯދުމަށް ދައުވާގައި، އަދި ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ.

12. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ޙުކުމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ހުށަހަޅަން ލިބިގެންވެއެވެ.

ޙުކުމް

ދަރަނީގެ، ބެންކުން ކަންތައްތަކުގައި އެކައުންޓުގައި ހުރިކަމަށް، ހާރުގެ. ހިތަދޫ / ސ. ފުވައްމުލަކު، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A004286) ގެ މައްޗަށް ދޭން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-0170/2011) އިން ހުށަހަޅާފައިވާ މިދައުވާގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ

ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް ރައްދު ނުދީގެން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

ދަޢުވާގައި ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ 763,519/91ރ (ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ނަވާރަ ރުފިޔާ / ނުވަދިހަ އެއްލާރި) އަދި ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަށް ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

ބުނެވިދިޔަ ފައިސާ ފިއުލް އެކްސްޕްރެސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަށް އަދާކުރުމުގެ ޒިންމާ، މިއަދު (10 ޖުލައި 2024) އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު އަށް އަންގައި، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމްކުރީ

އާއިޝަތު އަޒްމާ ޢަބްދުއްރަޒާޤު

ޤާޟީ